

Mesur Plant a Theuluoedd (Cymru) 2010

2010 mccc 1

RHAN 1

TLODI PLANT, CYFLEOEDD CHWARAE A CHYMRYD RHAN

PENNOD 3

AROLYGU, CANLLAWIAU A CHYFARWYDDIADAU

Arolygu

13 Arolygu

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru drwy reoliadau ddarparu—
 - (a) ar gyfer arolygu arfer swyddogaethau gan awdurdod lleol o dan adrannau 7 i 12;
 - (b) ar gyfer cyhoeddi adroddiadau o'r arolygiadau yn y fath fodd y mae Gweinidogion Cymru yn ystyried ei fod yn briodol.
- (2) Caiff y rheoliadau ddarparu bod yr arolygiadau yn cael eu trefnu—
 - (a) gan Weinidogion Cymru, neu
 - (b) gan Brif Arolygydd Ei Mawrhydi dros Addysg a Hyfforddiant yng Nghymru, neu gan unrhyw berson arall, o dan drefniadau a wnaed gyda Gweinidogion Cymru.
- (3) Caiff y rheoliadau ddarparu at ddibenion cyfraith difenwi bod unrhyw adroddiad a gyhoeddir o dan y rheoliadau yn freintiedig oni ddangosir bod y cyhoeddiad wedi'i wneud yn faleisus.
- (4) Nid yw rheoliadau a wneir o dan is-adran (3) yn cyfyngu ar unrhyw fraint sy'n bodoli ar wahân i ddarpariaeth yn y cyfryw reoliadau.

14 Pwerau mynediad

- (1) Caiff unrhyw berson a awdurdodwyd gan Weinidogion Cymru, at ddibenion rheoliadau a wneir o dan adran 13, ar unrhyw adeg resymol fynd i mewn—
 - (a) i unrhyw fangre sydd ym mherchenogaeth neu o dan reolaeth awdurdod lleol;
 - (b) i unrhyw fangre sy'n dod o fewn is-adran (3).
- (2) Ond nid yw is-adran (1) yn awdurdodi mynediad i mewn i fangre a ddefnyddir yn gyfan gwbl neu'n bennaf fel annedd breifat.
- (3) Y mangreoedd y cyfeirir atynt yn is-adran (1)(b) yw mangreoedd—
 - (a) a ddefnyddir, neu yr arfaethir eu defnyddio, gan unrhyw berson mewn cysylltiad â gwasanaethau neu gyfleusterau a sicrhawyd gan awdurdod lleol;
 - (b) neu bod y person a awdurdodwyd o dan is-adran (1) yn rhesymol yn credu eu bod yn cael eu defnyddio felly, neu yr arfaethir eu defnyddio felly.
- (4) Caniateir rhoi awdurdodiad o dan is-adran (1)—
 - (a) ar gyfer achlysur neu gyfnod penodol;
 - (b) yn ddarostyngedig i amodau.
- (5) Rhaid i berson sy'n arfer unrhyw bŵer a roddir gan is-adran (1) neu adran 15, os gofynnir iddo wneud hynny, ddangos dogfen a ddilyswyd yn briodol sy'n dangos awdurdod y person hwnnw i wneud hynny.

15 Pwerau arolygu

- (1) Caiff person sy'n mynd i mewn i fangre o dan adran 14 (yn ddarostyngedig i unrhyw amodau a osodwyd o dan adran 14(4)(b))—
 - (a) arolygu'r fangre;
 - (b) arolygu unrhyw ddogfennau neu gofnodion, cymryd copïau ohonynt neu eu symud oddi yno a hwythau'n ymwneud ag awdurdod lleol yn cyflawni ei swyddogaethau o dan adrannau 7 i 12;
 - (c) arolygu unrhyw eitem arall a'i symud o'r fangre;
 - (d) cyf-weld yn breifat ag unrhyw berson sy'n gweithio yn y fangre.
- (2) Mae'r pŵer yn is-adran (1)(b) yn cynnwys—
 - (a) pŵer i'w gwneud yn ofynnol i unrhyw berson sy'n dal dogfennau neu gofnodion neu sy'n atebol amdanynt yn y fangre i'w dangos, a
 - (b) o ran cofnodion a gedwir drwy gyfrwng cyfrifiadur, pŵer i'w gwneud yn ofynnol i'r cofnodion gael eu dangos ar ffurf sy'n eu gwneud yn ddarllenadwy ac y gellir eu cymryd oddi yno.
- (3) Nid yw'r pŵer yn is-adran (1)(b) yn cynnwys pŵer—
 - (a) i'w gwneud yn ofynnol i berson ddangos unrhyw ddogfennau neu gofnodion y gellid cynnal hawliad am fraint broffesiynol gyfreithiol mewn cysylltiad â hwy mewn achos cyfreithiol, neu
 - (b) i gymryd copïau o ddogfennau neu gofnodion o'r fath neu eu symud oddi yno.
- (4) O ran arolygu unrhyw ddogfennau o'r fath, caiff person a awdurdodwyd at ddibenion adran 14 (yn ddarostyngedig i unrhyw amodau a osodwyd o dan adran 14(4)(b))—
 - (a) cael mynediad i unrhyw gyfrifiadur a chyfarpar cysylltiedig neu ddeunyddiau ac arolygu a gwirio eu gweithrediad y mae'r person hwnnw'n ystyried sy'n cael eu defnyddio neu wedi cael eu defnyddio mewn cysylltiad â'r dogfennau, a

Status: This is the original version (as it was originally enacted).

- (b) ei gwneud yn ofynnol bod person sy'n dod o fewn is-adran (5) yn rhoi iddo'r cyfryw gymorth rhesymol ag y bo angen amdano at y diben hwnnw.
- (5) Mae person yn dod o fewn yr is-adran hon —
 - (a) os yw'n berson y mae'r cyfrifiadur yn cael ei ddefnyddio ganddo neu wedi cael ei ddefnyddio ganddo neu ar ei ran, neu
 - (b) os yw'n berson sydd â gofal y cyfrifiadur, y cyfarpar neu'r deunydd neu fel arall yn ymwneud â'u gweithredu.
- (6) Caiff person sy'n mynd i mewn i fangre o dan adran 14 (yn ddarostyngedig i unrhyw amodau a osodir o dan adran 14(4)(b)) ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson roi iddo'r cyfryw gyfleusterau a chymorth ynglŷn â materion sydd o dan reolaeth y person ag a fo'n angenrheidiol i'w alluogi i arfer pwerau o dan adran 14 neu o dan yr adran hon.
- (7) Mae unrhyw berson sydd heb esgus rhesymol—
 - (a) yn rhwystro person rhag arfer unrhyw bŵer o dan adran 14(1) neu o dan yr adran hon, neu
 - (b) yn methu â chydymffurfio ag unrhyw ofyniad a osodir o dan yr adran hon, yn euog o dramgwydd a bydd yn atebol ar gollfarn ddiannod i ddirwy nad yw'n uwch na lefel 4 ar y raddfa safonol.

16 Pŵer i'w gwneud yn ofynnol bod gwybodaeth yn cael ei rhoi

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru ar unrhyw adeg ei gwneud yn ofynnol i unrhyw berson a bennir yn is-adran (3) roi iddynt unrhyw wybodaeth, dogfennau, cofnodion (gan gynnwys cofnodion personol) neu eitemau eraill—
 - (a) sy'n ymwneud ag arfer ei swyddogaethau gan awdurdod lleol o dan adrannau 7 i 12, a
 - (b) y mae Gweinidogion Cymru—
 - (i) yn ystyried eu bod yn angenrheidiol neu'n hwylus eu cael at ddibenion unrhyw un neu unrhyw rai o'u swyddogaethau sy'n ymwneud ag awdurdod lleol yn arfer ei swyddogaethau o dan adrannau 7 i 12, neu
 - (ii) yn ystyried eu bod yn angenrheidiol neu'n hwylus i unrhyw berson sy'n arfer swyddogaethau o dan adrannau 14 i 15 eu cael at ddibenion y swyddogaethau hynny.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru rannu unrhyw beth a gafwyd o dan is-adran (1) gydag unrhyw berson sy'n arfer swyddogaethau o dan adrannau 14 i 15.
- (3) Dyma'r personau y cyfeirir atynt yn is-adran (1)—
 - (a) awdurdod lleol;
 - (b) unrhyw berson y mae'r awdurdod wedi ymrwymo mewn trefniadau gydag ef—
 - (i) wrth iddo arfer unrhyw un neu unrhyw rai o'i swyddogaethau o dan adrannau 7 i 12, neu
 - (ii) ynglŷn ag unrhyw weithgaredd cysylltiedig.
- (4) Mae'r pŵer yn is-adran (1) yn cynnwys, mewn perthynas â gwybodaeth, ddogfennau neu gofnodion a gedwir drwy gyfrwng cyfrifiadur, pŵer i'w gwneud yn ofynnol eu darparu mewn ffurf ddarllenadwy y gellir ei cymryd oddi yno.

- (5) Nid yw'r pŵer yn is-adran (1) yn cynnwys y pŵer i'w gwneud yn ofynnol i roi gwybodaeth, dogfennau neu gofnodion y gellid cynnal hawliad am fraint broffesiynol gyfreithiol mewn cysylltiad â hwy mewn achos cyfreithiol.
- (6) Bydd unrhyw berson sydd, heb esgus rhesymol, yn methu â chydymffurfio ag unrhyw ofyniad a osodir yn rhinwedd yr adran hon yn euog o dramgwydd ac yn agored ar gollfarn ddiannod i ddirwy heb fod yn uwch na lefel 4 ar y raddfa safonol.

Canllawiau a chyfarwyddiadau

17 Canllawiau

- (1) Caiff Gweinidogion Cymru roi canllawiau i awdurdod Cymreig arall o bryd i'w gilydd ynghylch—
 - (a) arfer swyddogaethau o dan adrannau 1 i 10, neu
 - (b) unrhyw gam i hybu'r nodau eang i gyfrannu at ddileu tloidi plant.
- (2) Rhaid i awdurdod Cymreig roi sylw i'r canllawiau wrth arfer ei swyddogaethau.
- (3) Wrth iddo arfer ei swyddogaethau o dan adrannau 11 a 12, rhaid i awdurdod lleol roi sylw i unrhyw ganllawiau a roddir o bryd i'w gilydd gan Weinidogion Cymru.

18 Cyfarwyddiadau

- (1) Mae'r adran hon yn gymwys os yw Gweinidogion Cymru wedi'u bodloni bod unrhyw awdurdod Cymreig arall yn methu â chydymffurfio, neu'n debygol o fethu â chydymffurfio ag unrhyw ddyletswydd o dan adrannau 2, 7, 10, 11 neu 12.
- (2) Caiff Gweinidogion Cymru gyfarwyddo'r awdurdod Cymreig i gymryd unrhyw gam y mae Gweinidogion Cymru o'r farn ei fod yn angenrheidiol neu'n hwylus i sicrhau cydymffurfiaeth â gofynion y ddyletswydd berthnasol.
- (3) O ran cyfarwyddyd a roddir o dan yr adran hon—
 - (a) rhaid iddo fod yn ysgrifenedig;
 - (b) caniateir ei amrywio neu ei ddirymu drwy gyfarwyddyd diweddarach;
 - (c) mae'n orfodadwy drwy orchymyn gorfodi ar gais Gweinidogion Cymru.